

MEHANIZAM ZA UGLJIČNU PRILAGODBU NA GRANICAMA

Poštovani učesnici,

Dobrodošli na mrežni seminar (webinar) o

SEKTORU ZA GNOJIVA

Molimo za strpljenje, webinar će početi u
11.30 sati (po srednjoeuropskom vremenu)

Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM)

Webinar o sektoru za gnojiva

Provjerite jeste li se u Zoom-u pojavili pod svojim imenom i afilijacijom

Ako je potrebno, preimenujte se:

- Kliknite na ikonu "Učesnici" na traci sa alatkama Zoom-a.
- U prozoru "Učesnici", pored vašeg imena kliknite na "Više" i odaberite "Preimenuj"
- Unesite novo ime i kliknite na "Preimenuj" da ga sačuvate. Vidjet ćete novo ime prikazano u prozoru "Učesnici".

Početak: 11:30 sati (po srednjoeuropskom vremenu (CET))
26. septembar 2023.

Pravila domaćina

- ✓ Svim učesnicima je prigušen ton
- ✓ Webinar se snima i bit će javno objavljen
- ✓ Video snimanje nije dopušteno
- ✓ Pitanja napišite u chatu, na njih će se odgovoriti na kraju webinara
- ✓ Anketa za povratne informacije će se pojaviti na vašem ekranu na kraju webinara
- ✓ Prezentacija će biti postavljena na web stranicu [DG TAXUD CBAM](#), gdje možete pronaći i dodatne materijale

Zoom anketa

Pitanje:

Koji subjekt vas najbolje definira?

- država članica EU
- EU uvoznici
- Zemlja koja nije članica EU
- Proizvođač izvan EU
- Izvoznik izvan EU
- Međunarodna organizacija
- NVO i trust mozgova (think tank)
- Advokatska kancelarija, savjetovanje
- Akademska zajednica
- Ostalo

Plan rada webinara

- 1 Opći pregled CBAM-a
- 2 Određivanje ugrađenih emisija u sektoru za gnojiva
- 3 Pregled aktera u CBAM-u i deklaranata koji izvještavaju
- 4 Podnošenje izvještaja o CBAM-u

Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama

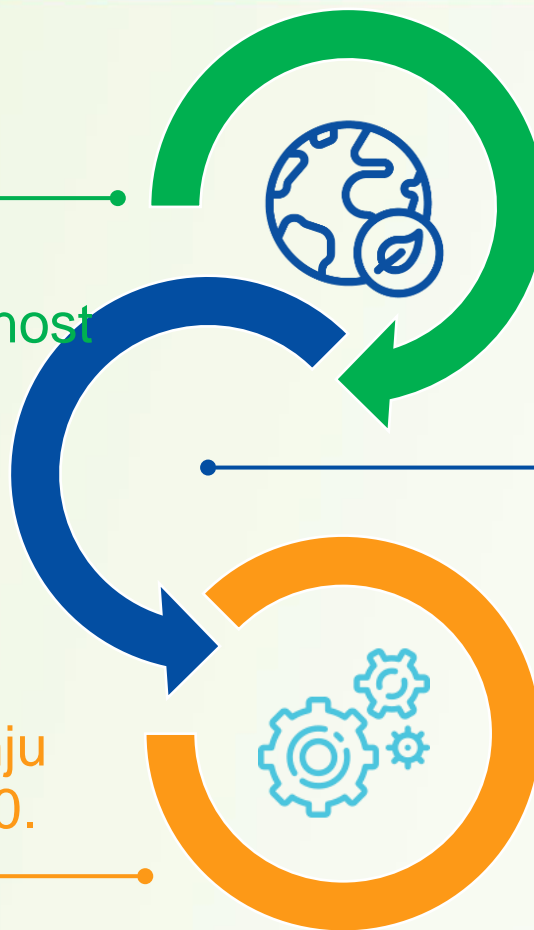
1 Opći pregled CBAM-a

Cilj CBAM-a

Sprječava curenje ugljika
kako bi se osigurala djelotvornost
klimatske politike EU

Doprinosi dekarbonizaciji
na globalnom nivou i postizanju
klimatske neutralnosti do 2050.

Nadopunjuje i
jača EU ETS

Obaveze izvještavanja u prelaznoj fazi

Oktobar 2023. – Decembar 2025.

CBAM izvještaj koji sadrži sljedeće:

- Ukupna količina uvezene robe tokom prethodnog kvartala
- Ukupne ugrađene direktne i indirektne emisije
- Cijena ugljika koja se plaća u zemlji porijekla za ugrađene emisije

Izvještaj se dostavlja kvartalno

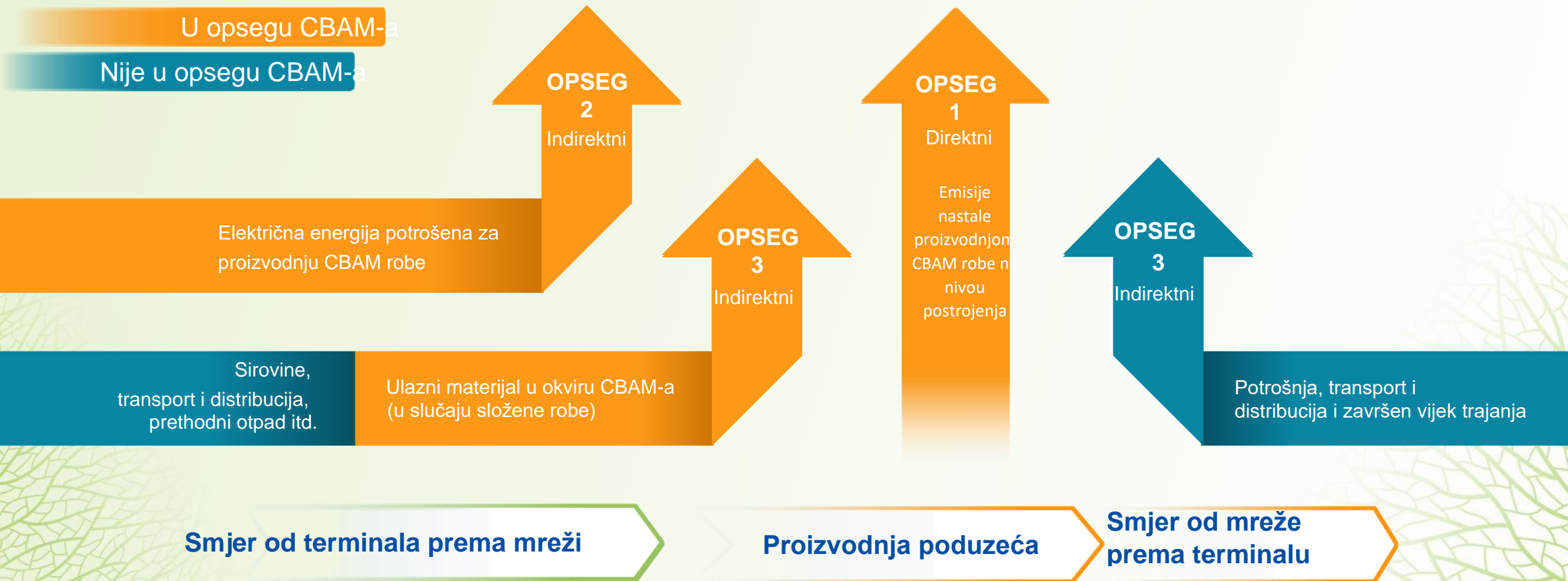
**Nema verifikacije emisija od strane
verifikatora akreditiranog u EU**

Nema CBAM certifikata

CBAM emisije tokom prelazne faze

Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama

2 Određivanje ugrađenih emisija: Gnojiva

Ključni pojmovi

Jednostavna roba

- roba proizvedena od goriva i sirovina za koje se smatra da imaju nulte ugrađene emisije prema CBAM-u

Proces proizvodnje

- hemijski ili fizički procesi koji se izvode u dijelovima postrojenja za proizvodnju robe u okviru zbirne kategorije robe i njenih određenih granica sistema

Složena roba

- roba proizvedena od druge CBAM robe (jednostavna ili druga složena roba)

Proizvodni put

- specifična tehnologija koja se koristi u proizvodnom procesu za proizvodnju robe

Skupna kategorija robe

- grupa CBAM robe sa različitim CN oznakama, ali sličnim karakteristikama
- za svaku skupnu kategoriju robe i proizvodni put: odredbe o granicama sistema (ulazi, izlazi i odgovarajuće emisije), praćenje emisija i relevantni prekursori

CBAM roba u sektoru za gnojiva

Skupna kategorija robe	Šifra CN proizvoda	Opis
Azotna kiselina	2808 00 00	Nitratna kiselina; sulfonatne kiseline
Urea	3102 10	Urea, u vodenom rastvoru ili ne
Amonijak	2814	Amonijak, bezvodni ili u vodenom rastvoru
	2834 21 00	Nitrati kalija
Mješovita gnojiva	3102 osim 3102 10	Mineralna ili hemijska gnojiva, azotna, osim: uree
	3105 osim 3105 60 00	Mineralna ili hemijska gnojiva koja sadrže dva ili tri elementa za gnojenje: azot, fosfor i kalij; ostala gnojiva, osim: mineralna ili hemijska gnojiva koja sadrže dva elementa za gnojenje - fosfor i kalij

Koraci za određivanje specifičnih ugrađenih emisija

Korak 1. Definirajte granice sistema povezane s proizvodnim procesima

Korak 2. Identificirajte relevantne parametre i metode, zatim izvršite monitoring

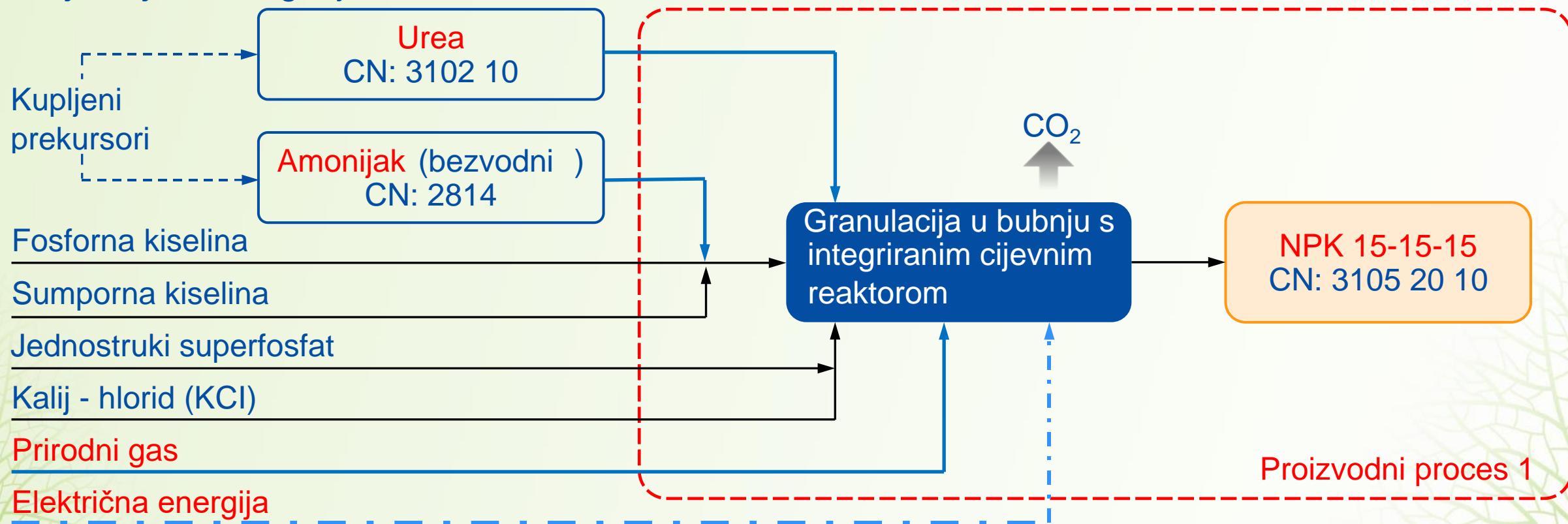
Korak 3. Pripisite emisije proizvodnim procesima, a zatim robi

Korak 4. Dodajte specifične ugrađene emisije relevantnih prekursora

Korak 5. Odredite specifične ugrađene emisije CBAM robes

Korak 1: Definirajte granice sistema

Primjer mješovitih gnojiva

Korak 2: Monitoring – općenito

Direktne emisije iz goriva i materijala

- Standardna metoda, bilans mase, kontinuirano praćenje emisija

Direktne emisije povezane s toplotnim tokovima, ako je relevantno

- Odrediti toplotne tokove
- Emisije = protok toplote x odgovarajući faktor emisije

Otpadni plinovi, ako je relevantno

- Odredite protoke i kalorijske vrijednosti

Proizvedena električna energija, ako je relevantno

Indirektne emisije povezane s potrošnjom električne energije

- Odredite potrošnju električne energije za proizvodnju CBAM robe

Prekursori, ako je relevantno

- Odredite potrošnju prekursora

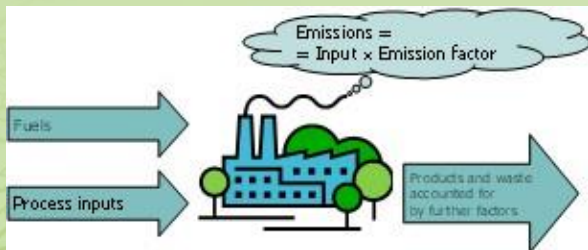
Korak 2: Monitoring – Direktne emisije

1

Metodologija zasnovana na izračunu

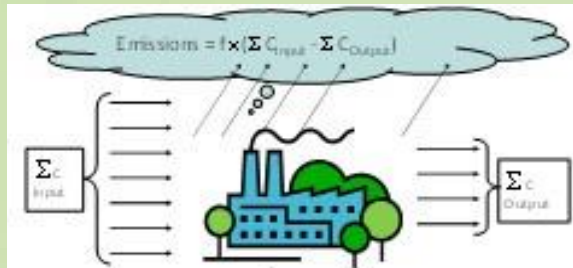
Standardna metoda

- utvrditi količine utrošenih goriva i ulaznih materijala
- odrediti faktore izračuna kao što su neto kalorijska vrijednost i faktor emisije
- odrediti emisije množenjem potrošnje s faktorima izračuna

Bilans mase

- odrediti sadržaj ugljika u svim gorivima i ulaznim materijalima
- odrediti sadržaj ugljika u svim izlaznim materijalima
- odrediti emisije kao razliku između ulaza i izlaza
- tipično relevantno kada ugljik ostaje u proizvedenoj robi, (npr. čelik)

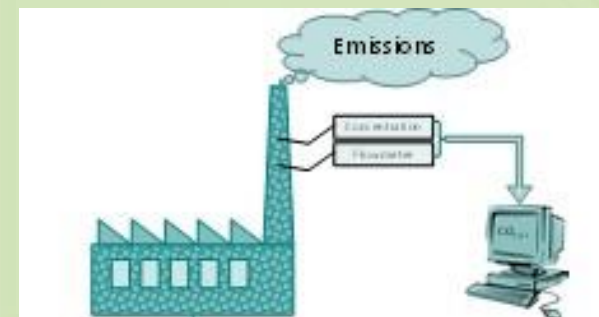

2

Metodologija zasnovana na mjerenju

Sistem kontinuiranog praćenja emisija

- mjeriti koncentraciju stakleničkih plinova direktno u dimnjaku ili korištenjem ekstrakcijskih postupaka (potrebno za N₂O)
- izmjeriti protok dimnih plinova
- odrediti emisije

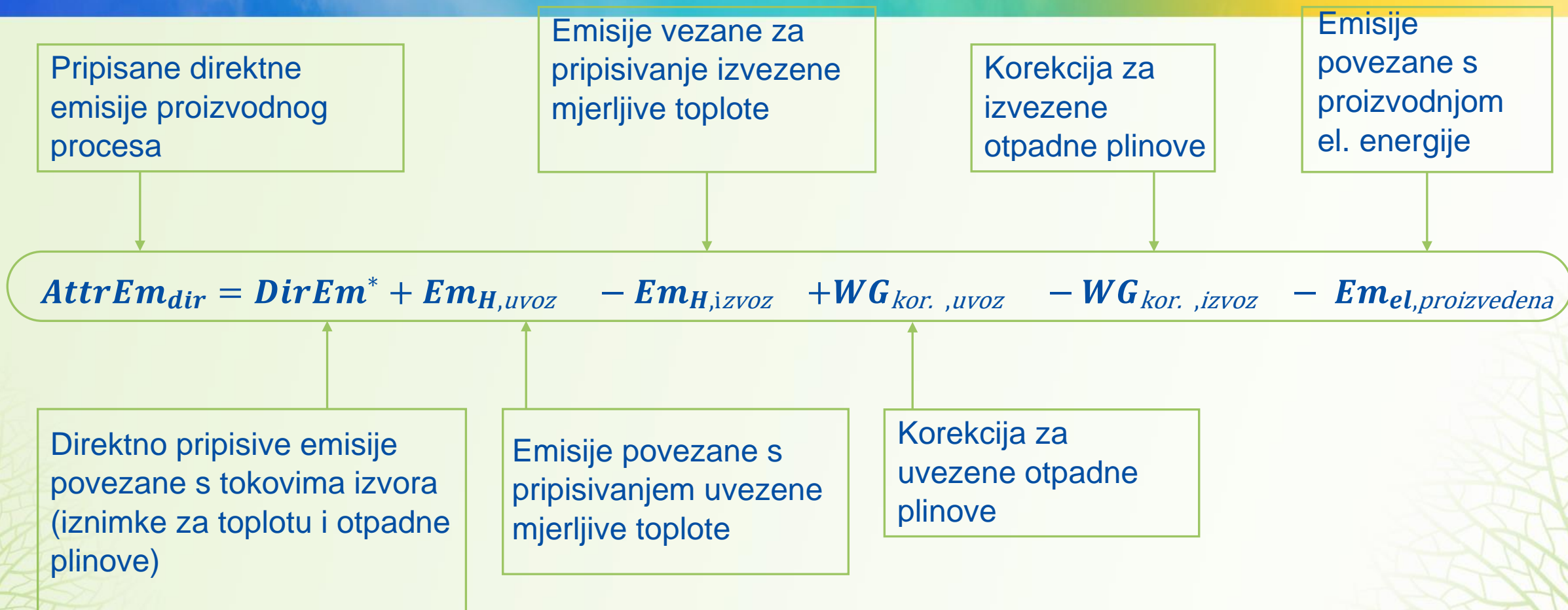

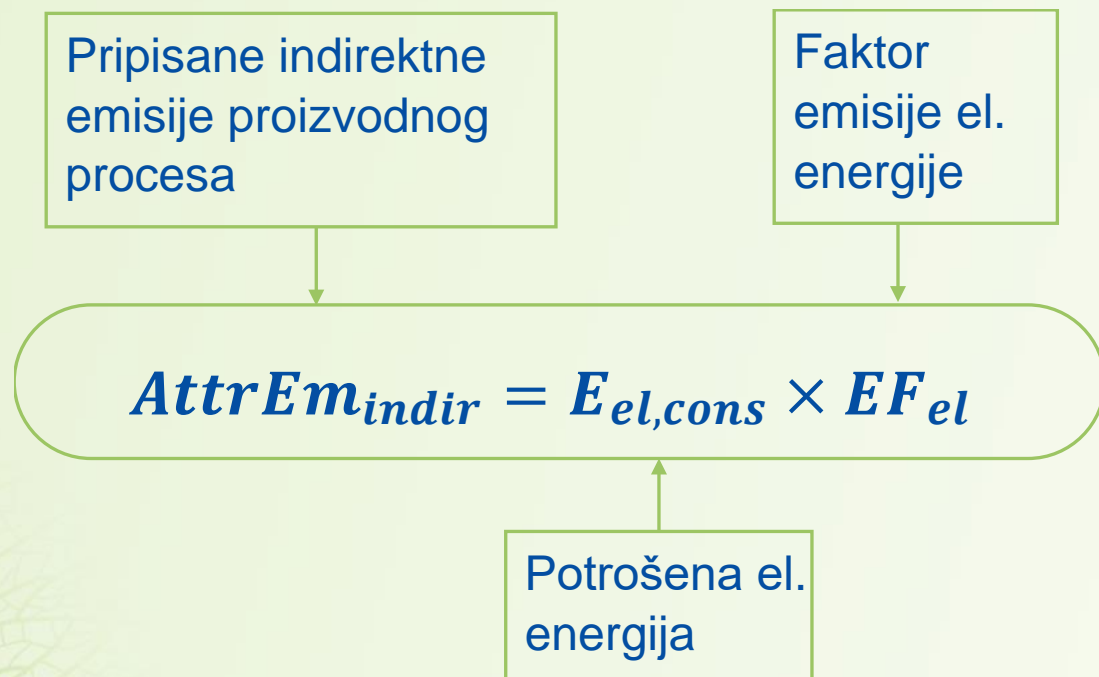
Korak 2: Monitoring – druge metode

- 1. Druge metode praćenja i izvještavanja** do 31. decembra 2024., ako su podaci o emisijama sličnog obuhvata i tačnosti:
  - shema određivanja cijena ugljika na mjestu gdje se postrojenje nalazi, ili
  - shema obaveznog praćenja emisija na mjestu gdje se postrojenje nalazi, ili
  - shema praćenja emisija u postrojenju koja može uključivati verifikaciju od strane akreditiranog verifikatora.
- 2. Ostale navedene metode** uključujući zadane vrijednosti do 31. jula 2024.g.
- 3. Procjena do 20%** ukupnih ugrađenih emisija u slučaju složene robe (uključuje korištenje zadanih vrijednosti)

Korak 3: Pripisivanje direktnih emisija

Korak 3: Pripisivanje indirektnih emisija

Faktor emisije električne energije

Opći slučaj: korištenje zadanih vrijednosti

- prosječni faktor emisije zemlje porijekla, na osnovu podataka IEA
- ostali faktori emisije zasnovani na javno dostupnim podacima (prosječni faktor emisije ili faktor emisije CO₂)

2) Korištenje stvarnih faktora emisije, ako postoji:

- direktna tehnička veza ili
- ugovor o otkupu električne energije

Koraci 4 i 5: Prekursori i izračun specifičnih ugrađenih emisija

Za jednostavnu robu

(Korak 5):

$$SEE_g = \frac{AttrEm_g}{AL_g}$$

Pripisane emisije (direktne ili indirektne)

Specifične ugrađene emisije (direktne ili indirektne)

Količina proizvedene robe

Za složenu robu korištenje prekursora kao ulaznih elem. (Koraci 4 i 5):

$$SEE_g = \frac{AttrEm_g}{AL_g} + \sum_{i=1}^n m_i \cdot SEE_i$$

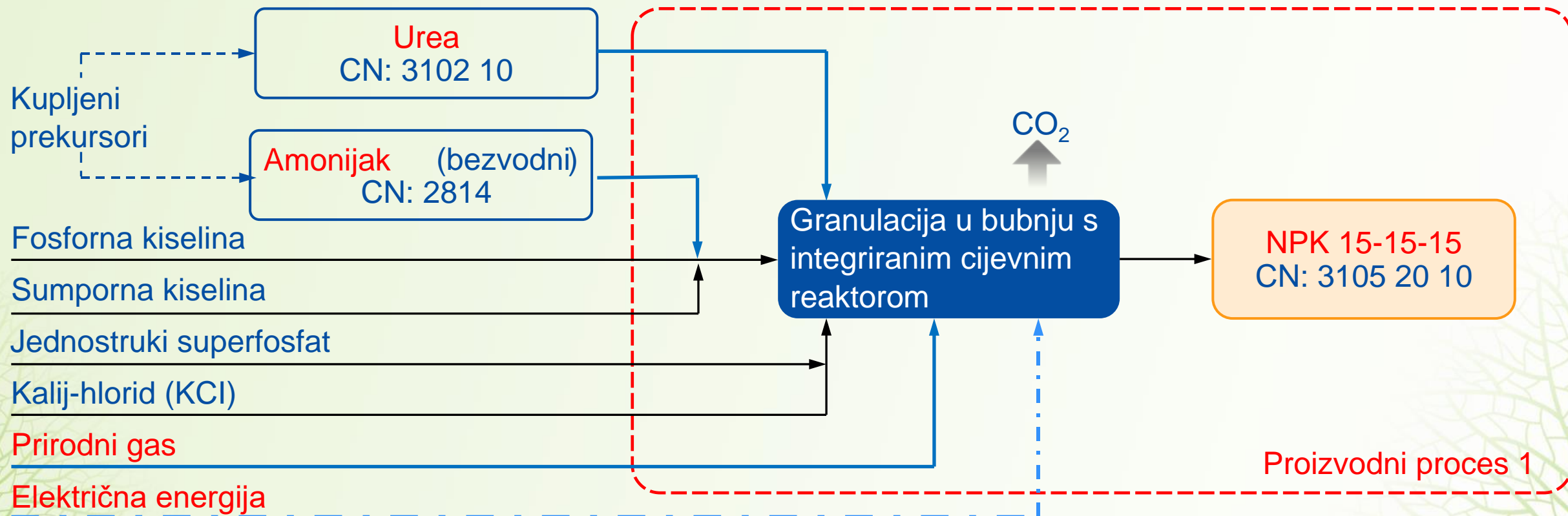
Specifične ugrađene emisije (direktno ili indirektno) prekursora

Specifične ugrađene emisije (direktno ili indirektno)

Količina prekursora korištenih po proizvedenoj robi

Primjer obrađenih gnojiva (1/3)

Primjer miješanih gnojiva: granice sistema, ulazi, izlazi i emisije

Primjer obrađenih gnojiva (2/3)

Intenzitet direktne i indirektno emisije postrojenja

Direktne emisije	Potrošnja (t)	Emisije (t CO₂)
Prirodni plin (NCV = 48 GJ/t, EF = 56,1 t CO ₂ /TJ)	668	800
Indirektno emisije	Potrošnja (MWh)	Emisije (t CO₂)
Električna energija (EF = 0,833 t CO ₂ /MWh)	720	600
Nivo aktivnosti	Proizvodnja (t)	
NPK gnojivo (15-15-15)	000	
Intenzitet emisije	Intenzitet direktne emisije (t CO₂/t)	Intenzitet indirektno emisije (t CO₂/t)
Intenzitet emisije	0,018	0,006

Primjer obrađenih gnojiva (3/3)

Primjer izračuna ukupnih direktnih i indirektnih specifičnih ugrađenih emisija za NPK miješano gnojivo

Unosi	Ulazna masa (kg / t)	Prekursor ugrađenih emisija (t CO ₂ /t)		Ugrađene emisije (t CO ₂ /t)	
		direktno	indirektni	direktno	indirektni
Urea	160	0,719	0,178	0,115	0,028
Amonijak	93	1,900	0,208	0,177	0,019
Fosforna kiselina (40% P ₂ O ₅)	300	NA	NA	NA	NA
Sumporna kiselina (96 wt-%)	116	NA	NA	NA	NA
Jednostruki superfosfat (17% P ₂ O ₅)	200	NA	NA	NA	NA
Kalij-hlorid (KCl)	251	NA	NA	NA	NA
Energija potrebna za granulaciju	NA	NA	NA	0,018	0,006
Ukupni SEE za proizvod miješanog gnojiva NPK 15-15-15 (N–P₂O₅–K₂O)				0,310	0,054

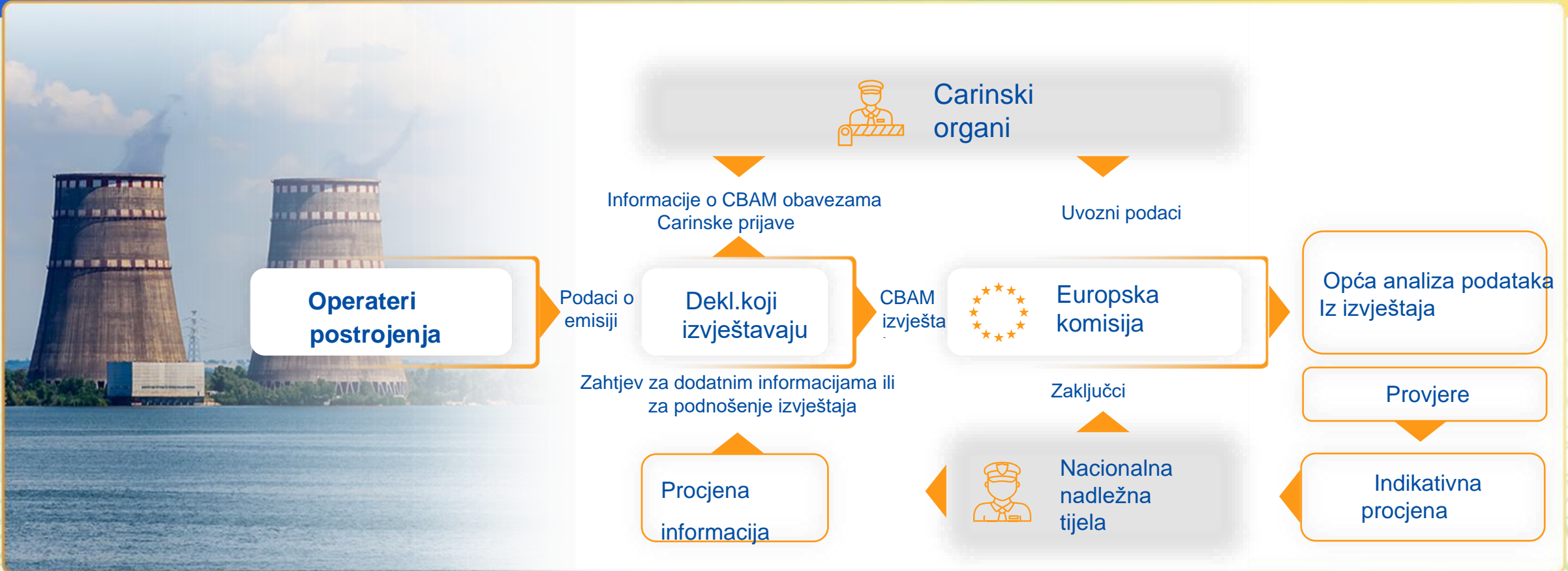
Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama

3 Pregled aktera CBAM-a i deklaranata koji izvještavaju

Pregled aktera CBAM-a

Ko su deklaranti koji izvještavaju?

Pravila za predstavnike

Nema zastupanja od strane drugih
Vlastiti uvoz

Direktni carinski predstavnik
(Status: Carinski deklarant)

Indirektni Carinski predstavnik
(Status: Uvoznik)

Uvoznik je
deklarant koji izvještava

Uvoznik ili indirektni
carinski predstavnik
može biti deklarant
Koji izvještava

Podložno

obavezi

izvještavanja

Koraci za ispunjavanje obaveza izvještavanja o CBAM-u

Korak 1: Definirati opseg dotične robe

Korak 2: Odrediti izvještajni period koji ćete koristiti

Korak 3: Identificirati sve parametre koje trebate prijaviti

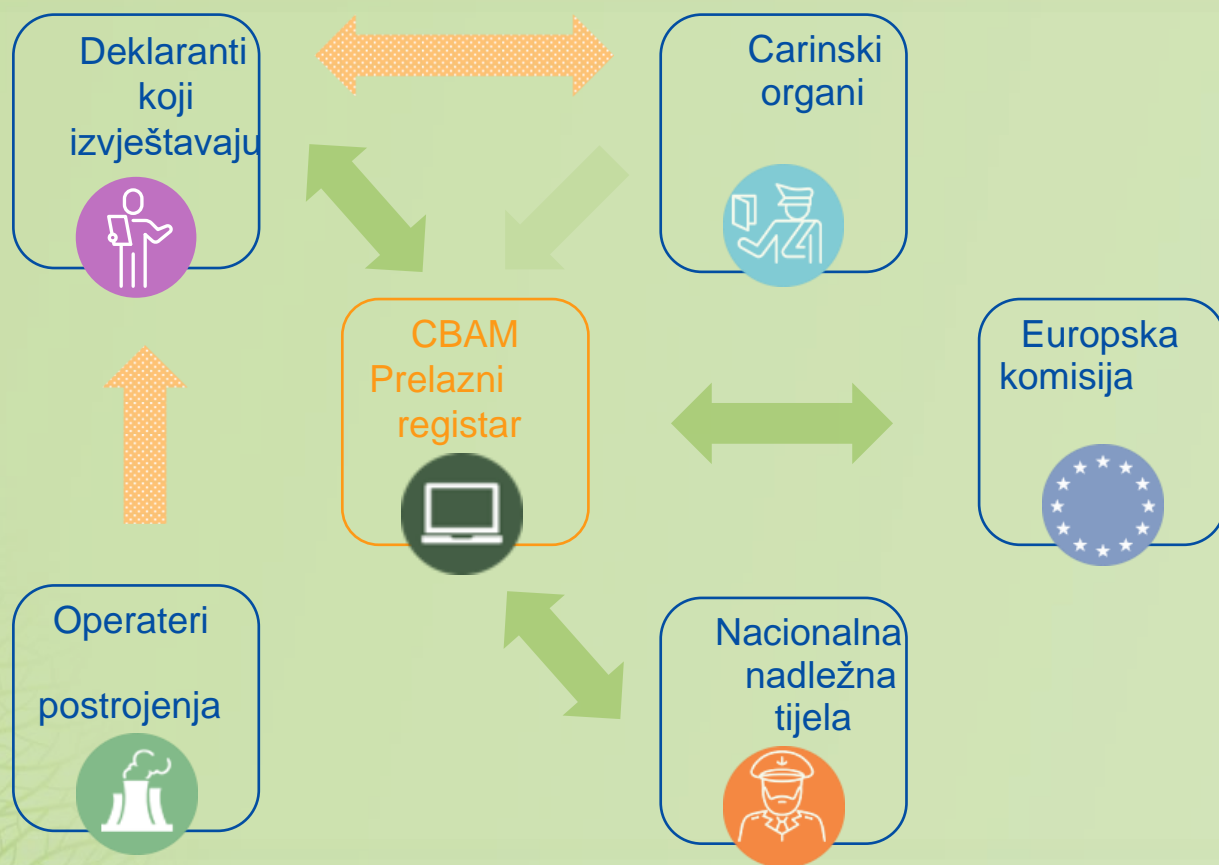
Korak 4: Prikupiti podatke o cijeni ugljika dospjelih u jurisdikciji ako ih ima

Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama

4 Podnošenje CBAM izvještaja

Izveštavanje u Prelaznom registru CBAM-a

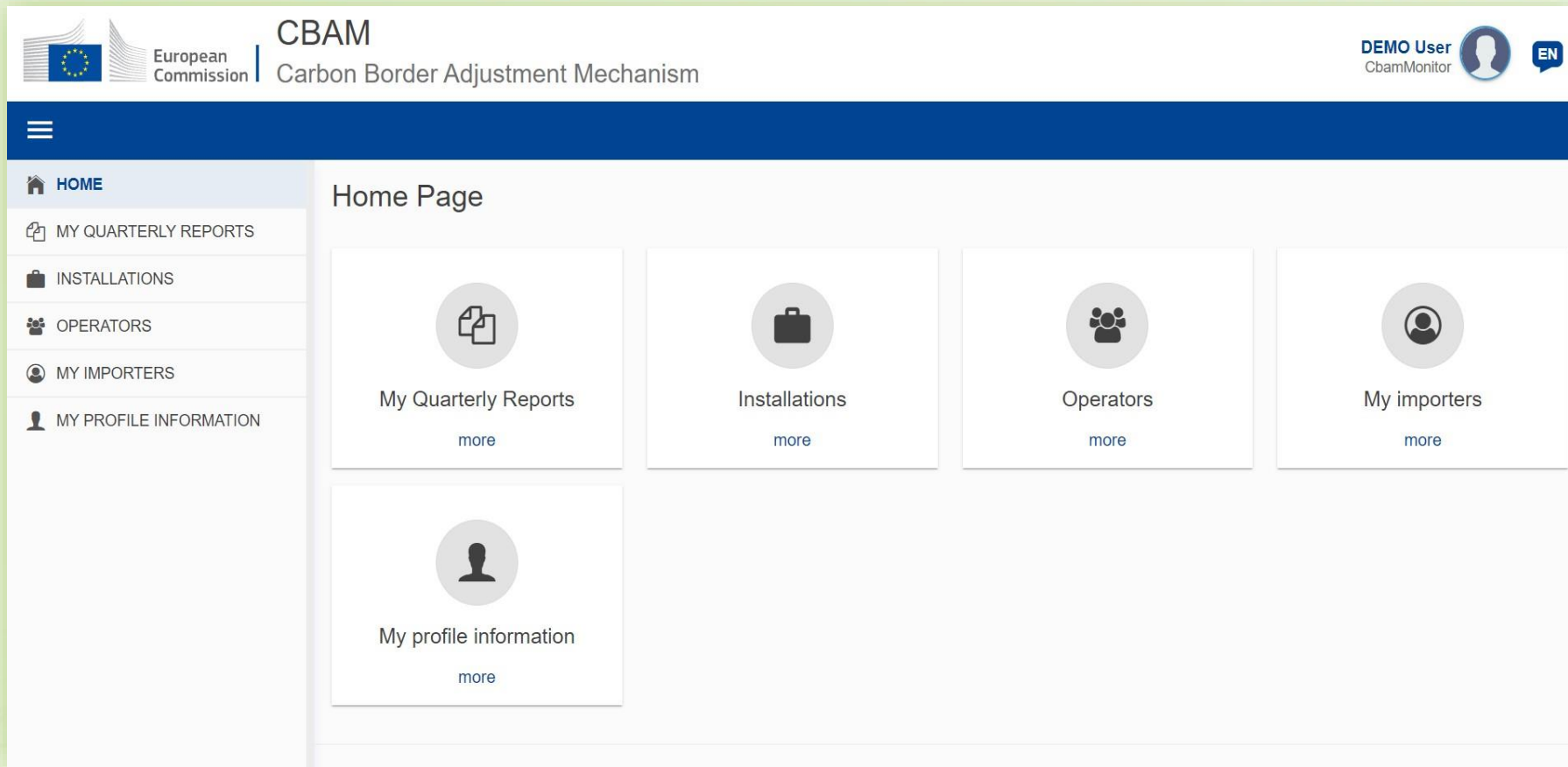

Ključni detalji

- Jedinstvena platforma za stvaranje sinergije
- Alat za obavljanje zadataka povezanih s CBAM-om
- Zaštićena platforma za osiguranje povjerljivosti informacija

Prelazni registar CBAM-a

The screenshot shows the user interface of the CBAM portal. At the top left is the European Commission logo. The main header contains the text "CBAM Carbon Border Adjustment Mechanism". On the top right, it displays "DEMO User" with a profile icon and "CbamMonitor" with a language selector set to "EN". A dark blue navigation bar with a hamburger menu icon is positioned below the header. A light blue sidebar on the left lists the following menu items: HOME, MY QUARTERLY REPORTS, INSTALLATIONS, OPERATORS, MY IMPORTERS, and MY PROFILE INFORMATION. The main content area, titled "Home Page", features five interactive cards. Each card has a circular icon, a title, and a "more" link. The cards are: "My Quarterly Reports" (document icon), "Installations" (briefcase icon), "Operators" (group of people icon), "My importers" (person icon), and "My profile information" (person icon).

Vremenski okvir za deklarante koji izvještavaju

IZVJEŠTAJNI PERIOD	ROK PODNOŠENJA DO	IZMJENE MOGUĆE DO*
2023: oktobar – decembar	2024: 31. januar	2024: 31. jul
2024: januar – mart	2024: 30. april	2024: 31. jul
2024: april – jun	2024: 31. jul	2024: 30. august
2024: jul – septembar	2024: 31. oktobar	2024: 30. novembar
2024: oktobar – decembar	2025: 31. januar	2025: 28. februar
2025: januar – mart	2025: 30. april	2025: 31. maj
2025: april – jun	2025: 31. jul	2025: 31. august
2025: jul – septembar	2025: 31. oktobar	2025: 30. novembar
2025: oktobar – decembar	2026: 31. januar	2026: 28. februar

* Nakon isteka roka za izmjenu, deklaranti koji izvještavaju mogu zatražiti ponovno otvaranje spisa pred nacionalnim nadležnim tijelom radi eventualnih ispravki.

Gdje naći dodatne informacije o CBAM-u?

Redovno posjećujte web stranicu CBAM-a – naše sve na jednom mjestu

https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism_en

- 2 dokumenta sa smjernicama
- Komunikacijski predložak između uvoznika i operatera
- Registracija za namjenske webinare
- Link do naših materijala za e-učenje putem portala za učenje o carinama i porezima
- Pitanja i odgovori i informativni list
- Uskoro: link na snimke ovih webinarara

Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama -Sektor za gnojivo

Hvala!